

Становище на Комитета на регионите „Пакет за инвестициите на ЕС в социалния сектор“

(2013/C 356/11)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- оценява положително стратегическия подход, предложен от Комисията посредством Пакета за социални инвестиции, да се отдели по-голямо внимание на увеличаването на капацитета на хората и подкрепата за участието им в обществото и на пазара на труда, с цел да се повиши просперитетът на хората, да се даде тласък на икономиката и да се помогне на ЕС да излезе от кризата по-силен, по-приобщаващ и по-конкурентоспособен;
- изразява съжаление поради факта, че в Пакета на Комисията за социални инвестиции се пренебрегва ролята на местните и регионалните власти. Местните и регионалните власти познават от първа ръка социалните проблеми и играят ключова роля при координирането и прилагането на действия за тяхното преодоляване;
- отбелязва, че много органи на местното и регионалното самоуправление вече разработват и прилагат успешни програми с оглед на предизвикателствата, упоменати в Пакета за инвестиции в социалния сектор. Затова би трябвало да се насърчава обменът на най-добри практики между местните и регионалните власти;
- призовава ЕС да обмисли, в съгласие с държавите членки, възможността за създаване на европейска рамка за социално жилищно настаняване, тъй като то играе ключова роля в борбата с бездомността и изпълнението на стратегиите, насочени към жилищното настаняване, и за превенция на бездомността, за които призовава Комисията;
- посочва, че ЕСФ би трябвало да откликне в по-голяма степен на реалните нужди на гражданите, като предостави на местните и регионалните власти по-голяма гъвкавост при определянето на целите на местно равнище;
- призовава Комисията да разработи конкретен план за изпълнение на Пакета за социалните инвестиции. Той би трябвало да включва механизми за наблюдение, координация, транснационален обмен и учене от партньорския опит по тематични приоритети като младежката безработица, образованието, бездомността, детската бедност и грижите за хората с увреждания и лицата, нуждаещи се от чужда помощ.

Докладчик:	г-н Ahmed ABOUTALEB (NL/ПЕС) кмет на Ротердам
Отправен документ	Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Социални инвестиции за растеж и сближаване, включително изпълнение на Европейския социален фонд за периода 2014–2020 г.
	COM(2013) 83 final

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Контекст и лотиви за изготвяне на становището

1. оценява положително стратегическия подход, предложен от Комисията посредством Пакета за социалните инвестиции, да се отдели по-голямо внимание на увеличаването на капацитета на хората и подкрепата за участието им в обществото и на пазара на труда, с цел да се повиши просперитетът на хората, да се даде тласък на икономиката и да се помогне на ЕС да излезе от кризата по-силен, по-приобщаващ и по-конкурентоспособен;

2. припомня становището си относно „Активното включване“ (2008/С 257/01), в което се изтъква значението на местните и регионалните власти като ключови фактори в политиките за активно включване;

3. смята, че устойчив растеж, балансирани бюджети и социално приобщаване могат да се постигнат само ако се положат повече усилия за създаването на нови работни места и се подобрят социалната защита и социалното приобщаване. Това трябва да намери пълно отражение в европейския семестър, като се осигури включване в механизмите за надзор и координация на цели, свързани конкретно с достойните работни места и намаляването на неравенствата, и отгук — баланс между икономическите и социалните цели, и като се полагат непрестанни усилия за насърчаване на икономическото, социалното и териториалното сближаване, за да се намалят икономическите и социалните разлики между регионите;

4. привлича вниманието върху факта, че предизвикателствата, свързани с бедността и социалното изключване, са от особено значение в абсолютни стойности в градските райони, в които живее над 80% от европейското население и се създава 85% от БВП на ЕС, докато селските райони, поради по-ниските равнища на доходите и ниската гъстота на населението, се сблъскват със сериозни социални проблеми в относително изражение. В градските райони социалните проблеми се концентрират в някои квартали, създавайки т.нар. „джобове на бедност“, независимо от просперитета на даден град;

Общи бележки

5. подчертава, че от съществено значение за борбата срещу бедността и социалното изключване е да се гарантира, както предвижда Хартата на основните права на ЕС, равен достъп за всички граждани до основни услуги от общ интерес като жилищно настаняване, образование, здравеопазване, заетост и достъп до социални услуги. Една от основните предпоставки за

постигането на тази цел е солидарността между гражданите от всички слоеве на обществото. Разпределянето на тези основни услуги изисква всеобхватен подход в краткосрочен и дългосрочен план, при който на централно място в процеса на търсене на решения да бъдат поставяни гражданите;

6. призовава за ясен ангажимент от страна на всички институции на ЕС в подкрепа на участието на гражданите във всички етапи на разработване на политиките, от обмислянето до прилагането им. От първостепенно значение точно в този момент е да си възвърнем доверието в демократичните ни институции, като покажем, че откликваме напълно на нуждите и стремежите на гражданите. Освен това, като търсим отговори на равнището на общността и се опираме на енергията, готовността за промяна и познаването на истинските нужди по места от страна на гражданите, ще бъдем по-добре подготвени за намирането на реалистични и ефективни решения на социалните предизвикателства. Инвестирането в общностите на (по-ниско от) местното равнище създава стабилни квартали, които ще окажат положително въздействие върху нагласите по отношение на сигурността.

7. приветства факта, че Комисията признава, че заетостта и социалната политика са преди всичко отговорност на държавите членки и на местните и регионалните власти, като по този начин съблюдава принципа на субсидиарност;

8. подкрепя виждането на Комисията, че за борбата срещу безработицата от ключово значение е да се постави по-голям акцент върху мерките за създаване на нови работни места, намаляване на безработицата и насърчаване на ученето през целия живот, инициативите за повишаване на конкурентоспособността на пазара на труда, образованието, обучението и равните възможности, наред с други мерки за повишаване на уменията на хората и подобряване на възможностите за заетост. Тези мерки включват и създаването на възможности за мобилност на работниците и предоставянето на микрокредитиране на тези, които желаят да започнат стопанска дейност или да я разширят;

9. изразява съжаление поради факта, че в Пакета на Европейската комисия за социални инвестиции се пренебрегва ролята на местните и регионалните власти. Местните и регионалните власти оказват съществено въздействие върху живота на по-голямата част от европейските граждани, които живеят, работят и учат — или, в случая на хората с увреждания и лицата, нуждаещи се от чужда помощ, се ползват от грижи — в администрирани от тях райони. На равнището на местните и регионалните власти се предоставят повечето социални услуги и се извършват голяма част от социалните плащания;

10. смята, че засилената роля на местните и регионалните власти при вземането на решения ще допринесе за интегрираното изготвяне на стратегии за активно приобщаване, за което призовават Европейският парламент и Европейската комисия. Местните и регионалните власти познават от първа ръка социалните проблеми и играят ключова роля при координирането и прилагането на действия за тяхното преодоляване. Опитът в справянето със социални проблеми е от решаващо значение за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“. Затова на местните и регионалните власти трябва да бъде отредена ключова роля в Европейския семестър и в преговорите по националните програми за реформи и тяхното изпълнение;

11. подчертава, че работата трябва да се заплаща. Това означава да се гарантира адекватно минимално заплащане и добро качество на работните места. Ако даден човек (временно) не е (все още) в състояние да работи, следва да му се гарантират адекватно препитание и равен достъп до основни услуги за превенция, изграждане на капацитет и активизиране. Затова КР призовава Европейската комисия да обърне внимание на необходимостта от прилагане на Препоръката на Съвета за минималния доход от 1992 г.;

12. отбелязва, че местните власти трябва да използват енергията на всички хора, на гражданското общество и предприятията, агломерирани в техните градски райони. Би трябвало да се поощри иновационният дух на социалните предприемачи, които могат да предоставят нови решения за посрещане на търсенето на услуги и инфраструктура. Регионите и градовете би трябвало да се стремят към процес на съвместна работа чрез създаване на продуктивни партньорства с частния сектор и групи от гражданското общество, като същевременно насърчават действително широко участие на гражданите на всички етапи на социалните иновации (идеи, планиране, пилотни проекти, разработване и изпълнение).

13. смята, че на местно и регионално равнище участието на всички жители в политиките за социално приобщаване и интеграция е от първостепенно значение; не би трябвало да се прави разграничение между гражданите на трети страни и гражданите на ЕС; Обръща внимание върху факта, че притоъкът на нови жители в резултат на вътрешната мобилност в ЕС поражда предизвикателства по отношение на обществените услуги и предоставянето на грижи за гражданите в областта на жилищното настаняване, работата и образованието. Основните изисквания за интеграция за гражданите на ЕС обикновено не се различават от тези за останалите нови жители. Те трябва да овладеят нов език, да се приспособят към нови институции и, понякога към различни социални норми;

14. изразява съжаление, че Комисията е възприела само част от доклада по собствена инициатива на Европейския парламент относно социалните инвестиции (25 юли 2012 г., 2012/2003 INI), в който се призовава за по-добро управление с цел постигане на целите във връзка със заетостта и социалните цели в стратегията „Европа 2020“, и не предлага никакви допълнителни средства. Пакетът за социални инвестиции не би трябвало да се ограничава до препоръки към държавите членки в тази област на политиката и до обявяването на известен брой законодателни инициативи. Особено в тези

условия на криза европейският и националните бюджети би трябвало да се стремят да включат програми за заетост и социални инвестиции;

15. отбелязва, че Пакетът за социални инвестиции предлага всеобхватна информация за социалните тенденции в Европа. Използваните данни и информация се основават на националните и регионалните тенденции и статистически данни. Подобна обобщена информация не илюстрира в достатъчна степен предизвикателствата на местно равнище и различията от гледна точка на социалните нужди и бедността между градското, регионалното и националното равнище. От съществено значение е да се съберат фактологични данни за мерките, които дават резултати, и за тези, които не се оказват успешни на местно равнище, за да се гарантира, че прилаганите мерки са ефективни и подходящи за постигането на целите на социалната политика. КР насърчава европейските институции да събират данни и информация за социалните тенденции на местно и регионално равнище и да оценяват политиките за социално приобщаване, водени от регионалните и местните власти и в частност от големите градове;

16. обръща внимание върху продължаващите ситуации на неравнопоставеност въз основа на пола, които са още по-силно изразени при хората от групи, уязвими в множество отношения (напр. жени, които отглеждат децата си сами); приветства факта, че Европейската комисия съзнава това особено сериозно предизвикателство и възнамерява да му обърне подобаващо внимание;

17. признава обаче, че съобщението би могло да се окаже повратна точка поради това, че в него социалната политика се определя като инвестиция в обществото вместо като разход в резултат на слабости на пазара. Подобно определение на социалната политика би могло да насърчи промяна в политиката от корективни към превантивни мерки, което позволява проблеми като социалното изключване да се решават преди възникването им, а възникването на зависимост да се отлага чрез насърчаване на личната самостоятелност и активния живот на възрастните хора;

18. приветства факта, че на 27 и 28 юни 2013 г. Европейският съвет призна необходимостта от укрепване на социалното измерение на ИПС. Предизвикателството се състои в това на ЕС да бъдат осигурени необходимите инструменти за поддържане на потенциала за реална икономическа конвергенция и социален прогрес за всички държави членки, вместо да се разчита на механизмите за вътрешна девалвация единствено за справяне с асиметрични шокове. С оглед на това очаква с нетърпение съобщението на Комисията за социалното измерение на ИПС, планирано за началото на октомври 2013 г.;

19. счита, че социалното измерение на ИПС би могло, както беше предложено от Европейския парламент ⁽¹⁾, да бъде развито въз основа на „пакт за социални инвестиции“, основаващ се на модела на пакта „Европлюс“. В него могат да се заложат цели за социални инвестиции, които държавите членки да се ангажират да направят, за да постигнат целите, залегнали в стратегията

⁽¹⁾ Резолюция от 20 ноември 2012 г. относно социален инвестиционен пакт като отговор на кризата.

„Европа 2020“ по отношение на заетостта, социалната област и образованието; Пактът за социални инвестиции следва да бъде допълнен от табло с показатели за социалната политика и политиката за заетостта, което да бъде въведено в съответствие с член 148 от ДФЕС и да бъде отговорност на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси (EPSCO), с цел да се идентифицират дисбалансите в областта на заетостта и социалната сфера, които биха могли да подкопаят стабилността на Икономическия и паричен съюз;

20. насърчава Европейската комисия да проучи допълнително доколко е осъществимо въвеждането на режим на ЕС за осигуряване срещу безработица, който би могъл да играе ролята на автоматичен стабилизатор на равнище ИПС;

21. приветства факта, че в заключенията на Европейския съвет⁽²⁾ се подчертава, че „възможностите, които действащата фискална рамка на ЕС предлага за постигане на баланс между нуждите от продуктивни публични инвестиции и целите за спазване на бюджетна дисциплина, могат да се използват в рамките на предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж“. Затова очаква Комисията да разгледа по-задълбочено въпроса за публичните разходи, като, наред с другото, направи оценка на разделянето на *сегашните разходи и инвестиции* в изчисленията на бюджетния дефицит, така че да се избегне възпрепятстването на публични инвестиции, носещи нетни ползи в дългосрочен план;

Препоръки

22. настоява образованието (формално и неформално) да бъде поставено в центъра на Пакета за социални инвестиции. Неравенството в достъпа до образование, особено до качествено образование, което подготвя младите хора да се възползват от възможностите за заетост в едно приобщаващо информационно общество и да се превърнат в активни граждани на комплексни демократични общества, е фактор от решаващо значение за намаляването на бедността и повишаването на икономическия растеж. Държавите членки трябва да покажат готовност да инвестират в образование, учене през целия живот и обучение за всички групи, като поставят специален акцент върху началното образование и достъпа до висше образование, сътрудничеството между предприятията и образователните институции, обучението на работното място и специалното обучение за сектори, които страдат от недостиг на работна сила (напр. медицинския сектор, чистите технологии, ИКТ), както и върху намаляването на процента на преждевременно напускащите училище;

23. приветства акцента, който Комисията поставя върху образованието и обучението, и смята, че в тази насока би трябвало да се обърне по-голямо внимание на професионалното обучение и неговото качество, посредством прилагането на конкретни мерки както на етапа на професионалното ориентиране, така и по време на образованието и обучението. За да може икономиката на ЕС да се конкурира в един глобализиран свят, са необходими повече занаятчии, инженери и техници. За

съжаление все по-малко хора в ЕС се интересуват от професионалното обучение, а то предлага големи възможности за борба с безработицата и за устойчиво развитие на икономиката;

24. заявява категорично, че непрекъснатото и постоянно професионално обучение трябва да се цени високо. Европейският съюз би трябвало да представи достатъчно дългосрочни мерки и да задели достатъчно средства от Европейския социален фонд (ЕСФ) за повишаване на равнището на професионалното обучение;

25. подчертава, че освен силния акцент върху свързания с предлагането аспект на пригодността за заетост, трябва да се обърне повече внимание и на аспекта, свързан с търсенето на пазара на труда. Факт е, че безработните са предимно хора с ниска квалификация, а свободните работни места изискват високи умения и в тази фаза на кризата трябва да допълваме мерките, насочени към търсенето, с инструменти, ориентирани към предлагането, които не се ограничават до дерегулирането на пазарите на труда, намаляването на разходите за труд и предоставянето на стимули на безработните да приемат ниско платена работа. Би трябвало да повишаваме квалификацията на нискоквалифицираните и безработните, като им предоставяме необходимите възможности за учене;

26. призовава настоятелно Комисията, държавите членки и местните и регионалните власти да насърчават по-добро прогнозиране на бъдещите нужди от умения, да изграждат по-добро съответствие между уменията и нуждите на пазара на труда и да скъсяват дистанцията между сферите на образованието и труда. Участието в пазара на труда трябва да бъде насърчавано по гъвкав и небюрократичен начин, особено в сегментите, разположени в основата му. В Нидерландия, например, правителството, предприятията и образователните институции подписаха Технологичен пакт, чиято цел е да се подобри връзката между образованието и пазара на труда в технологичния сектор и по този начин да се намали недостигът на технически персонал. Технологичният пакт беше договорен на национално равнище, но се състои предимно от мерки, които ще бъдат осъществявани посредством регионален и секторен подход, като се използват вече съществуващи структури, например различните местни експертни центрове (*kenniserwerkplaatsen*) за развиване на таланти, привлекателни за живеене градове и обществено здравеопазване в Ротердам;

27. подчертава, че е важно да се оползотвори максимално пълният потенциал на работната сила. За хората, които са в периферията на трудовия пазар, могат да бъдат въведени мерки за подкрепа, които да попадат в правомощията на националните и/или поднационалните власти;

28. препоръчва (социалното) участие да се добави към трите стълба, на които се основава представеният от Комисията подход, за да се укрепи активното приобщаване на най-отдалечените от трудовия пазар: достатъчна подкрепа на доходите, активна интеграция и качествени услуги. Социалното участие и приобщаване трябва да бъдат основните фактори за постигането на амбициите ни в социалната област, както и за изграждането и запазването на силни социални държави. Гражданите трябва да

⁽²⁾ Заключения на Европейския съвет, 13 и 14 декември 2012 г., I. Икономическа политика, т. 2.

имат възможността да реализират в пълна степен своя потенциал и да използват пълноценно и да продължат да развиват своите умения с цел да постигнат икономическа самостоятелност;

29. би искал да се внесе по-голяма яснота по отношение на *обвързаността с условия* във връзка с достъпа до социални грижи. Обвързаността с условия може да бъде разглеждана като приемлива, ако са налице социални трансфери, предоставящи на хората подкрепа и стимули за реинтегриране на пазара на труда, образование или обучение;

30. като се има предвид, че според оценките близо 56 милиона души в ЕС на възраст над 15 години нямат банкова сметка, КР приветства предложението на Комисията на всяко лице в Европейския съюз да бъде дадено право на стандартна банкова сметка;

31. приветства намерението на Комисията да проучи използването на нови финансови инструменти, и по-специално социалната възвращаемост на инвестициите и облигациите за социални инвестиции, за повишаване на ефекта на лоста за обществените социални инвестиции и призовава Комисията да представи по-подробни предложения в тази област, като включи социалната възвращаемост на инвестициите в правилата на ЕС за обществените поръчки. Във връзка с това Комитетът подкрепя предложеното въвеждане на европейска спестовна сметка, която би могла да осигури на ЕС допълнително финансиране, което да допринесе за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ в областта на заетостта и растежа на местно и регионално равнище;

32. подчертава, че държавите членки, регионите и местните власти би трябвало да използват многообразието на своите граждани. Приобщаваща култура, в която е безопасно да бъдеш различен от другите и да установяваш връзки с тях благодарение на това многообразие, е предпоставка за иновации;

33. отбелязва, че много органи на местното и регионалното самоуправление вече разработват и прилагат успешни програми с оглед на предизвикателствата, упоменати в Пакета за инвестиции в социалния сектор. Сред примерите са обслужване на едно гише (бюра за младите хора), регионални центрове за младите хора и семействата, стратегии, основаващи се на превенцията на бездомността, при които жилищното настаняване е водещо, социална възвращаемост на инвестиционните стратегии, „облигации за социално въздействие“, домове за таланти, квартали с грижа за децата и пълна ангажираност. Затова би трябвало да се насърчава обменът на най-добри практики между местните и регионалните власти. Партньорството и сътрудничеството между местните власти им дават възможност да черпят от по-голям резервоар с възможности и опит, като същевременно насърчават широкото участие в изпълнението с партньори от различни сектори. Този опит би трябвало да се отчете пълноценно при изграждането на базата данни, предложена от Пакета за социални инвестиции, и при оказването на подкрепа на този обмен в контекста на програмата за социална промяна и социални иновации;

34. посочва, че програми за интеграция са били финансирани както от Европейския фонд за интеграция (INTI), така и от ЕСФ. Често обаче източникът на финансиране ограничава обхвата на предоставяните услуги. Следва да се подчертае, че предвид непрекъснатото нарастващата мобилност в ЕС следващата бюджетна програма би трябвало да задели финансиране в подкрепа на мобилните граждани на ЕС, като се обединят приоритетите на двата фонда и се създаде програма за финансиране за граждани от всички националности, независимо от тяхното гражданство. Тези нови бюджети за финансиране биха могли да се използват за включване на гражданите на ЕС в езикови програми и програми за ориентиране в тясно сътрудничество с други заинтересовани страни, като НПО, и по-специално с частния сектор. Комисията трябва да използва влиянието си, за да настоява пред някои местни и регионални власти в изпращащите страни да използват ЕСФ и Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) за значителни инвестиции в социалното и икономическото развитие на тяхното население;

35. отбелязва, че въпреки че миграцията във и между държавите членки дава възможност на хората да реагират на икономическия спад, по-всеобхватни и дългосрочни социални инвестиции в регионите и местните администрации, които са в най-добра позиция да разбират спецификите по места, могат да се оказат по-устойчив отговор на кризата посредством смекчаването на натиска, оказван върху хората, да напуснат домовете, семействата и общностите си в търсене на работа. Освен това възможността на хората да мигрират в други държави членки в търсене на възможности за работа или образование, може да бъде силно ограничена поради недостатъчни езикови умения. Необходимо е да се подновят усилията за укрепване на преподаването на езици, за да се подкрепи краткосрочната миграция в очакване на по-дългосрочни решения. В допълнение, това ще подпомогне и социалното приобщаване;

36. подкрепя виждането на Комисията относно последиците от демографските промени и застаряването на населението на местно равнище, които създават ново търсене на социална инфраструктура и на достъпност на публичните пространства. Разрастващата се бедност сред възрастните хора създава необходимост от устойчиви услуги и системи за социално осигуряване, които трябва да бъдат достъпни за всички, включително финансово. Корективният модел трябва да бъде заменен с превантивен, който да позволява на хората да поддържат по-дълго време своята функционална самостоятелност и междуличностната си интеграция. Следва да се отдели специално внимание на насърчаването на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, като се премине от институционален подход към подход, основаващ се на общността;

37. изразява съжаление от факта, че в работния документ на службите на Комисията относно „Дългосрочни грижи в застаряващите общества“ не се разглежда проблемът с бедността, социалното изключване и достойния доход на възрастните хора, който на свой ред може да доведе до по-голяма нужда от дългосрочни грижи. КР отбелязва и липсата на по-задълбочен анализ на това как структурните фондове биха могли да подпомагат инвестициите в дългосрочни грижи;

38. счита, че пакетът за социални инвестиции следва да върви ръка за ръка с по-голямо признание за ролята на социалната икономика, като се има предвид, че в ЕС като цяло има 2 милиона предприятия в областта на социалната икономика (т.е. 10% от всички европейски дружества), които осигуряват заетост на над 11 милиона платени работници (което се равнява на 6% от работещото население на ЕС). С оглед на това Комитетът отново призовава за въвеждането на статут на европейско взаимоспомагателно дружество, който вече беше одобрен от Европейския парламент през март 2013 г.;

39. подчертава значението на междупрофесионалното сътрудничество между секторите на здравеопазването и социалните грижи и между формалните и неформалните мрежи в общността. Необходимо е познаване на различните видове подкрепа, оказвана по места, и на допълващата роля на доброволците, професионалистите и съседите, които оказват подкрепа. Професионалистите би трябвало да се идентифицират по-тясно с общността на местно равнище, където сътрудничеството и подпомагачката роля могат да укрепят и да играят посреднически функции във връзка с подкрепата от страна на общността и доброволците. Този нов подход към управлението, който се оказва успешен в някои европейски градове, би трябвало да бъде подкрепен с инструменти на европейско равнище, за да се разпространят най-добрите практики в цяла Европа. Целесъобразен подход изглежда въвеждането на системи, които да съчетават информацията за гражданите (социална история и здравни досиета) и достъпа до информация за наличните средства и услуги (каталог или портфейл услуги и ресурси, иновационни приложни технологии като усъвършенствани системи за дистанционно подпомагане, наблюдаване от разстояние и др.);

40. призовава ЕС да обмисли, в съгласие с държавите членки, възможността за създаване на европейска рамка за социално жилищно настаняване, за което КР призова в становището си от октомври 2011 г., а Европейският парламент — в резолюцията си от 11 юни 2013 г. Въпреки че социалното жилищно настаняване не е сред изричните правомощия на ЕС, много политики на ЕС (в областта на конкуренцията, вътрешния пазар, структурните фондове, енергийната ефективност, нормите, свързани с околната среда, и др.) оказват пряко въздействие върху социалното настаняване. Следователно е необходима координационна рамка, за да се осигури съгласуваност с основните права и между политиките на ЕС, оказващи въздействие върху жилищното настаняване. В този контекст КР припомня, че в съответствие с Договора за ЕС публичните власти имат свободата да определят начина на организиране на социалното жилищно настаняване и домакинствата, които отговарят на условията за това. КР смята също така, че социалното жилищно настаняване е от ключово значение за сближаването и не би трябвало да се ограничава само до лицата в неравносложно положение, за да може да се насърчи социалният микс;

41. припомня на държавите членки и на Комисията, че изразходваните средства за социално жилищно настаняване допринасят за посрещането на неотложни социални нужди като основа за стратегически социални инвестиции. Това допринася и за устойчивото създаване на работни места на местно равнище, които не могат да бъдат делегалозирани, за стабилизирането на икономиката чрез предотвратяването на балони в сферата на недвижимите имоти, за усилията за противодействие на изменението на климата и за борбата с енергийната бедност. Освен това КР подчертава, че социалното

жилищно настаняване има ключова роля в борбата с бездомността и изпълнението на стратегиите, насочени към жилищното настаняване, и за превенция на бездомността, за които призовава Комисията;

42. приветства включването на бездомността като тематичен приоритет в Пакета за социални инвестиции и призова към държавите членки да „се борят с бездомничеството посредством всеобхватни стратегии, основаващи се на превенцията, на подходите, при които жилищното настаняване е водещо, и на преразглеждането на нормативната уредба и практиките по отношение на съдебното отстраняване, като вземат предвид основните заключения от насоките за борба с бездомничеството, предоставени в настоящия пакет“. Във връзка с това КР призовава Комисията да разработи конкретна рамка на ЕС в подкрепа на заинтересованите страни и по-специално съответните национални, регионални и местни власти с цел постигане на напредък в борбата с бездомността, като вземе предвид становището по собствена инициатива на Комитета на регионите по този въпрос;

43. подчертава, че за да изпълним успешно социалните си цели, трябва да реформираме подходите си, за да се подобри качеството на резултатите за бенефициерите и да се постигнат ефективност и ефикасност. Необходими са социални иновации в борбата срещу бедността и социалното изключване; те трябва да бъдат включени в регламентите за структурните фондове, но също и да им бъде отредена значима роля в програмата „Хоризонт 2020“ и да бъдат ефективно подкрепени от Програмата на Европейския съюз за социална промяна и социални иновации. За тази цел водещите инициативи на „Европа 2020“, и по-специално Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, трябва да осигурят референтна рамка за по-пълно постигане на нацелените цели;

44. посочва, че съвременните общества разчитат на науката и технологиите не само по отношение на икономическия растеж, но и във връзка със социалното благоденствие и напредък. Взаимодействието между наука/изследвания и общество/граждани обаче често е недостатъчно, а понякога изобщо не съществува. Затова бъдещото европейско финансиране на научните изследвания трябва се съсредоточи не само върху технологичните, но и върху социалните и хуманитарните науки, за да се развият целесъобразни от практическа гледна точка знания и изследвания във връзка с проблемите и пригодността за живеене на градската среда и слабо населените райони, и това практическо знание да се разпространи сред органите, изготвящи и прилагащи градоустройствените политики. По-специално се препоръчват най-съвременните методи за оценъчни изследвания за изграждане на системни знания за ефективността на действията в тази област на политика, причините за тяхната ефективност, за кои социални групи и при какви обстоятелства се оказват успешни. Приветства инициативите на Комисията за оказване на подкрепа на социалните иновации и усилията за споделяне на информация за иновационни експерименти;

45. привлича вниманието върху факта, че регионалната политика на ЕС насърчава устойчивото градско развитие от 1989 г. насам. Посредством структурните фондове регионалната политика инвестира в проекти, които насърчават доброто управление, гарантират устойчива градска среда, дават тласък на социалното приобщаване и равенство, възбуждат градските райони и спомагат за икономическия растеж и създаването на работни места. Що се отнася до близостта на местните и регионалните

власти до техните граждани и техният опит при идентифицирането на стремежите и нуждите на местно равнище, следва да се подчертае, че настоящата структура за финансиране би трябвало да бъде по-приспособима към местните нужди и да дава възможност на градовете и градските райони да поемат по-голяма отговорност и водеща роля при координирането на интегрирани подходи на градско равнище или на равнище метрополна област. За да се подкрепят териториалното сближаване и интегрираните подходи, основаващи се на териториален принцип, трябва да се подобри координацията между ЕСФ и ЕФРР;

46. приветства предложението да бъдат заделени най-малко 20% от финансирането по линия на ЕСФ във всяка държава членка за насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността. КР би желал по-конкретни ангажименти в тази насока, за да се гарантира, че финансирането ще бъде управлявано правилно и насочено към подпомагане на най-нуждаещите се. Това може да наложи заделяне на средства по-скоро на регионално, отколкото на централно равнище във всяка държава членка, въз основа на съвкупност от фактори, които да определят къде има най-голяма нужда от подкрепа (показатели за бедността, БВП на глава от населението, заетост, образователни равнища, имиграция и др.);

47. призовава за незабавно прилагане на Инициативата за младежка заетост (ИМЗ) и изтъква необходимостта младите хора до 30-годишна възраст да бъдат включени в схеми за гаранции за младежта. Приветства препоръката на Комисията за „гаранцията за младежта“, насочена към ранна намеса по отношение на лица, изложени на риск от отпадане от образование, работа или обучение. Комитетът подчертава ключовата роля на местните и регионалните власти за нейното изпълнение. Той изразява силната си загриженост от липсата на достатъчно финансиране за ИМЗ през целия следващ програмен период (6 милиарда евро) и призовава за спешно авансово отпускане на значителни средства по новия бюджетен ред за ИМЗ през първите години от многогодишната финансова рамка. Критериите за допустимост на ниво NUTS II би трябвало да се основават не само на критерия за 25% младежка безработица, но и да отчитат значителни отклонения на равнище NUTS II от средното равнище на младежката безработица на национално равнище;

48. посочва, че поради това ЕСФ би трябвало да откликне в по-голяма степен на реалните нужди на гражданите, като предостави на местните и регионалните власти по-голяма гъвкавост при определянето на целите на местно равнище. Местните и регионалните власти би трябвало да участват в определянето на приоритетите на ЕСФ и в управлението на средствата от него. Що се отнася до законодателството, регламентът, уреждащ бъдещия ЕСФ, би трябвало да отреди по-голяма роля на местните и регионалните власти в стратегическото управление на ЕСФ. Освен това КР отправя искане за въвеждането на задължение органите, управляващи ЕСФ, да покажат, че местните и регионалните власти са били привлечени за участие в определянето на приоритетите на оперативните програми и последващото стратегическо управление на ЕСФ;

49. По-конкретно, като се позовава на своите предходни становища относно Програмата за градовете и на своята среща на високо равнище в Копенхаген през 2012 г., КР смята, че съществуват редица варианти, които биха укрепили практическото участие на градовете: оперативни програми с ясно изразена насоченост към градовете; участие на градовете като посредници, а също и в управителните съвети, управителните комитети и консултативните групи на ЕСФ; и партньорство между управителните органи на ЕСФ и градовете в работата по изготвянето и изпълнението на програмите. За някои големи градове може да е целесъобразно да се изготвят отделни оперативни програми;

50. призовава за това ЕСФ да насърчава иновационни модели на услуги, а новата правна рамка да улеснява и финансира развитието на услуги по места в подкрепа на мерките за пазара на труда;

51. отбелязва, че бюджетът на Общата селскостопанска политика на ЕС (ОСП) е пет пъти по-голям от този на ЕСФ. Това, разбира се, е свързано с факта, че ОСП е единствената обща политика на ЕС, докато финансирането на социалната политика в много голяма степен разчита на националните и поднационалните бюджети. Но този дисбаланс може да се интерпретира от обществеността и като липса на приоритизиране на социалната политика на ЕС. Затова КР настоява подновеният акцент върху социалните политики на ЕС да бъде съпътстван от увеличаване на средствата за ЕСФ;

52. приветства интегрирания подход за териториални инвестиции на Европейската комисия в рамките на новия период за ЕСФ с цел консолидиране на социалното, икономическото и териториалното развитие. С оглед на голямото значение на градовете за социалното, икономическото и териториалното сближаване, подкрепата от страна на ЕС трябва значително да надхвърли предложената минимална цел от 5%;

53. посочва, че строгите правила на ЕС относно обществените поръчки и държавните помощи трябва да бъдат съобразени в по-голяма степен със социалните политики и да позволяват по-ефективното им развитие и изпълнение. За да се оформи това съгласуване, КР призовава Европейската комисия да представи предложение за подобряване на качеството и достъпността на социалните услуги от общ интерес въз основа на член 14 от ДФЕС;

54. препоръчва документът да се прилага в тясно взаимодействие с другите работни документи към съобщението, за да се осигури съгласувано и по-ефективно изпълнение. КР насърчава Комисията да възприеме цялостен подход в тази връзка и да работи пряко с органите на местното и регионалното самоуправление;

55. призовава Комисията да разработи конкретен план за изпълнение на Пакета за социалните инвестиции. Той би трябвало да включва механизми за наблюдение, координация, транснационален обмен и учене от партньорския опит по тематични приоритети като младежката безработица, образованието, бездомността, детската бедност и грижите за хората с увреждания и лицата, нуждаещи се от чужда помощ. В рамките на Европейския семестър би трябвало да се провеждат консултации с местните и регионалните власти при изготвянето на годишния обзор на растежа, а те би трябвало да играят по-голяма роля в проследяването на напредъка. Държавите членки би трябвало да бъдат настоятелно призовани да се консултират с местните и регионалните власти, да ги информират и да ги привличат за участие в процеса на вземане на решения в по-голяма степен, тъй като много от социалните инвестиции ги засягат пряко.

Брюксел, 9 октомври 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
